

LIQUIDATED

AN ETHNOGRAPHY OF WALL STREET

ANMELDELSE

af Jakob Krause-Jensen

Ho, K. Z. (2009).

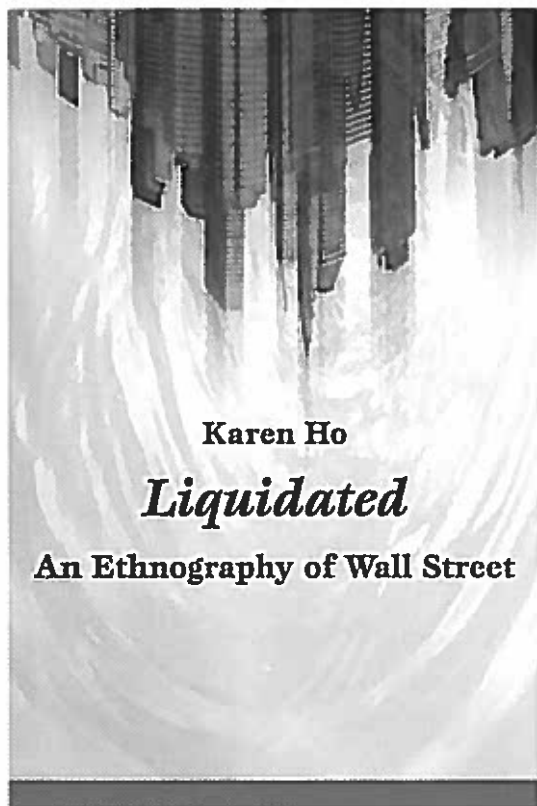
Liquidated: an ethnography of Wall Street, Duke University Press Books.

”Markedsbelønningen er hverken rigtig eller forkert, retfærdig eller uretfærdig. Den er blot et faktum” skrev Anders Fogh Rasmussen engang i sin bog om minimalstaten. Han udtrykker her en udbredt forestilling om ’markedet’ som en abstrakt kraft eller naturlov - en usynlig hånd - som regulerer økonomien. Det er præcis sådanne forestillinger om ’markedet’ og ’globaliseringen’ som ting, der virker hinsides konkrete beslutninger og dermed menneskeligt ansvar, som Karen Ho udfordrer i sin bog *Liquidated*. Bogen er baseret på hendes etnografiske undersøgelse i den globale kapitalismes kontrolltårn: blandt investeringsbankfolk på Wall Street. Et kontrolltårn som synes udenfor etnografers rækkevidde og almindelige menneskers fatteevne.

Et forhold, som gør det vanskeligt at trænge ind i og helt forstå Wall Street er det bedøvende skjold af abstraktioner, som omgiver finansverden og dens produkter som ’securities’, derivativer og ’credit default swaps’. Karen Ho anerkender disse abstraktioners magt, men hendes kritiske pointe er, at hvis man kun anskuer finans-

verden fra denne abstrakte synsvinkel, så er man også med til at friholde den fra ansvar. Det er vigtigt, skriver hun, at fastholde, at finansmarkeder skabes og manipuleres af fejlbarlige mennesker, som har magt til at skabe verden i deres eget billede. Hun argumenter således for, at finanskrisen skyldes en kombination af en dereguleringsideologi, nogle bestemte ’investor-værdier’ og Wall Streets institutionelle kultur, som er knyttet til en bestemt habitus blandt investeringsbankfolk. Det er navnlig i udforskningen af det sidste, at bogens styrke ligger.

Karen Ho har været ansat i en investeringsbank på Wall Street før finanskrisen, og har derefter lavet feltarbejde og interviewet bankfolk her. Det var kun muligt at få etnografisk adgang, fordi hun selv kom fra Princeton, som er et af de få universiteter, som Wall Street rekrutterer fra. Hun beskriver således, hvordan investeringsbankerne er tungt tilstede på USA’s eliteuniversiteter (Princeton og Harvard), hvor de gennem massive PR-kampagner erobrer svagt befæstede sjæle ved at overbevise studerende om, at Wall

Karen Ho

Liquidated

An Ethnography of Wall Street

Street er 'the next Harvard' og dermed det eneste naturlige jobvalg, som giver mulighed for at arbejde sammen med 'planetens kvikkeste hoveder'. Således beskriver hun, hvordan op imod 40% af en årgang på Harvard og Princeton i 2006 søgte ansættelse i finanssektoren— uanset deres studiebaggrund. Ho skriver videre, hvordan nyslåede kandidater fra disse eliteuniversiteter, benovede, ukritiske og uden familieforpligtelser, arbejder 100-150 timer om ugen de første to år af deres ansættelse, hvor de tilegner sig attituder af selvsikkerhed og aggressivitet og bestemte værdier,

re sig i den globale konkurrence— hvis ikke de indretter sig i Wall Streets billede. Disse forestillinger om den slappe verden udenfor er med til at retfærdiggøre nedskæringer og narrativer om 'doing more with less', som Wall Streets konsulenter spreder som universelle sandheder og anbefalinger til de store virksomheder, som de rådgiver og som er afhængige af Wall Streets investeringskapital.

Wall Streets institutioner lever selv i den flydende og fleksible virkelighed, som de skaber for andre: De omstrukturerer ustandselig, og de ansatte lever i en permanent usikkerhed og trussel om at blive

der kort fortalt handler om, at det at tjene penge er det vigtigste i verden.

Det følger af Wall Streets selvforståelse, at alle andre er 'mindre end': mindre smarte, mindre arbejdssomme og derfor ikke rustede til at kunne kla-

fyret. Men pointen er, at denne usikkerhed som for andre er katastrofal for dem bliver rigeligt kompenseret gennem store bonusser og gyldne håndtryk— Fyrede bankfolk bliver som regel genansat på Wall Street bare de kommer fra Harvard eller Princeton.

I Wall Streets egen selvforståelse er 'performance pay'-systemet således et meritokratisk system, som belønner for hårdt arbejde og indgåede aftaler/transaktioner uden skelen til social baggrund, race eller køn. Men Karen Ho viser, at mange af investeringsbankernes aftaler kommer i stand gennem 'old boys'- alumne-netværker og Ho argumenterer for, at det lige præcis er det uregulerede der gør, at en masse tilfældigheder og diskrimination kan finde sted. Kvinder på Wall Street tjener således 65% af det, mændene tjener.

Bogen er klart argumenteret, velskrevet og fuld af balanceret og kritisk indsigt og bør være obligatorisk læsning for enhver, der ønsker en antropologisk vinkel på finanskrisen og dens årsager. ■

Jakob Krause-Jensen